

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/129/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4611210212
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Polyaková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4611210212.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marty Polyákovej a sudkýň JUDr. Lýdie Gálisovej a JUDr. Dagmar Podhorcovej, v právnej veci navrhovateľa : Home Credit Slovakia, a. s., Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36 234 176, proti odporcovi : C. F., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko: O. V. XXX, o zaplatenie 1.363,07 eura s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo 4. mája 2012 pod č. k. 4C/108/2012-29 takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolanie navrhovateľa vo vyhovujúcej časti o d m i e t a .

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti a v časti náhrady trov konania účastníkov p o t v r d z u j e .

Odporcovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi sumu 879,43 eura s 8,76 % ročným úrokom z omeškania od 13.06.2010 do zaplatenia a náhradu trov konania v sume 52,98 eura všetko v splátkach po 20 eur mesačne s účinnosťou od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po právoplatnosti rozsudku až do zaplatenia pod následkom straty výhody splátok. Vo zvyšnej časti návrh zamietol.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že účastníci medzi sebou uzatvorili úverovú zmluvu, na základe ktorej si navrhovateľ uplatňoval od odporcu zaplatenie sumy 1.363,07 eura pozostávajúcej z neuhradenej úverovej istiny, zo zmluvného úroku, z poplatku za výber z bankomatu, zmluvnej pokuty, sankčného úroku a mesačného poplatku za vedenia účtu. Účastníci medzi sebou uzatvorili spotrebiteľskú zmluvu. Z predloženého návrhu na uzavretie úverovej zmluvy z 18.03.2008 vyplýva, že v tento deň uzatvorili zmluvu o úvere vo výške 25.000,- Sk avšak tento právny vzťah nie je predmetom konania. V rámci dojednávania tohto záväzku navrhovateľ vopred vnútil odporcovi aj iný úkon, než iba ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu. Odporca súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísal aj tú časť predtlač listiny, ktorá sa týkala absolútne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Ak chcel odporca získať úver na zakúpenie tovaru, čo bolo primárne jeho pohnútkou vstupu do právneho vzťahu s navrhovateľom, nemal na výber a musel podpísať aj predloženú predtlač listiny, ktorá v sebe obsahovala aj náležitosti iného právneho úkonu. V tomto prípade sa dá usudzovať na nedostatok vôle konajúcej osoby - odporcu, ako spotrebiteľa vstúpiť do iného zmluvného vzťahu s navrhovateľom. Keďže časť zmluvy - návrhu o poskytnutí spotrebiteľského úveru sa netýka poskytnutia revolvingového úveru (úverového rámca), spotrebiteľ nemal vôľu a v praxi ani čas oboznamovať sa s ďalšou časťou, týkajúcou sa úverového rámca - revolvingového úveru a

úverovej karty. Súd prvého stupňa takýto právny úkon hodnotil ako neplatný s poukazom na ust. § 37 ods. 1 OZ. Postup navrhovateľa kvalifikoval aj ako nekalú praktiku v zmysle Smernice rady č. 33/13 EHS z 05.04.1993 ako aj z ust. § 52 a nasl. OZ. Z úverovej zmluvy z 18.03.2008 nevyplýva nič iné, ako to, že odporcovi vzniká právo na poskytnutie revolvingového úveru I. prostredníctvom kreditnej karty s úverovým rámcom a pravidelnými mesačnými splátkami, čiže za žiadosť zákazníka sa môžu iba v budúcnosti zmluvné strany dohodnúť o prípadnom takomto úvere. Zmluva o revolvingovom úvere bola dohodnutá bez osobitnej písomnej zmluvy, bez individualizácie v zmysle § 4 ods. 2, 3 zák. č. 258/2001 Z. z., ktorý by obsahoval dohodu strán. Ak teda navrhovateľ poskytol odporcovi sumu 331,94 eura a následne ďalšie sumy až do celkovej výšky 1.495,82 eura, tak to bolo na základe neplatného právneho úkonu, nakoľko pri jeho uzatváraní nebola dodržaná zákonom predpísaná forma. Navrhovateľovi nič nebránilo, aby dojednania ohľadom revolvingového úveru, ktoré sú písané drobným písmom v úverových zmluvných podmienkach uviedol na tlačive nazvanom „Návrh na uzatvorenie úverovej zmluvy“ a aby základné náležitosti revolvingového úveru boli individuálne dojednané priamo v zmluve, a nemusel tieto podmienky skrývať do neprehľadného textu úverových zmluvných podmienok, z ktorými spotrebiteľ ani nemal možnosť dostatočne sa oboznámiť a relevantne sa v ňom zorientovať. Takýto spôsob jednania navrhovateľa považoval za nekalú obchodnú praktiku. Ak teda navrhovateľ poskytol odporcovi finančné prostriedky, na základe neplatného právneho úkonu, vzniká mu nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia v zmysle § 451 ods. 1, 2 OZ. Odporcovi poskytol celkovo sumu 1.495,82 eura z ktorej odporca vrátil 616,39 eura a rozdiel predstavuje sumu 879,43 eura, ktorú je odporca povinný vydať navrhovateľovi, preto ho zaviazal zaplatiť uvedenú sumu spolu s 8,76 % ročným úrokom z omeškania od 13.06.2000 do zaplatenia v zmysle § 517 ods. 2 OZ a § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z. Vzhľadom na to, že návrh navrhovateľa považoval za dôvodný iba do sumy 879,43 eura, vo zvyšku považoval nároky navrhovateľa za neopodstatnené a preto návrh zamietol. Odporcovi umožnil uvedenú pohľadávku zaplatiť v splátkach v zmysle ust. § 160 ods. 1 OSP s prihliadnutím na jeho sociálnu situáciu a o náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 OSP, keďže obidvaja účastníci v konaní mali len čiastočný úspech.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ. Domáhal sa jeho zmeny tak, že návrhu bude v celom rozsahu vyhovieť. Nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa, že zmluvou o spotrebiteľskom úvere vopred vnútil odporcovi aj iný úkon než ten, ktorý bol v danom okamihu vo sfére jeho záujmu a že odporca nemal vôľu vstúpiť do iného zmluvného vzťahu. Zmluva o revolvingovom úvere nadobúda platnosť podpisom úverovej zmluvy, avšak má odloženú účinnosť na budúcnosť uskutočnením aktivácie karty. Uzatvorením revolvingovej zmluvy tak priamo práva a povinnosti odporcovi nevznikli, nakoľko k účinnosti zmluvy prichádza aktivovaním karty, teda priamym a zamýšľaným úkonom odporcu. V okamihu uzatvorenia zmluvy o revolvingovom úvere nevznikla odporcovi žiadna povinnosť. Táto mu vznikla až okamihom účinnosti zmluvy v dôsledku aktivovania karty. Tým, že vykonal prejav vôle smerujúci k aktivovaniu karty a začal čerpať úver, mal evidentný záujem na tom, aby platná revolvingová zmluva sa stala aj účinnou. V čase podpisu zmluvu bol plne spôsobilý na právne úkony, zmluvu podpisoval dobrovoľne, nikto ho k podpisu nenútil, čo znamená, že si plne uvedomoval dôsledky svojho záväzku a právny úkon uzatvorenia zmluvy nemôže mať za následok neplatnosť právneho úkonu s poukazom na § 37 ods. 1 OZ. Zmluva o revolvingovom úvere bola uzatvorená písomne, t. j. v súlade so zákonom, a preto nesúhlasil so záverom súdu prvého stupňa o jej neplatnosti z dôvodu, že nemá osobitnú písomnú formu. Ochrana spotrebiteľa by mala byť len výnimkou zo všeobecnej zásady zmluvnej slobody a mala by sa vykladať reštriktívne. Aj ochrana spotrebiteľa má svoje hranice a nie je možné ju posudzovať ako obranu ľahkomyselnosti a nezodpovednosti spotrebiteľa.

K odvolaniu sa vyjadril odporca, ktorý uviedol, že sa stotožňuje s rozhodnutím súdu prvého stupňa.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP), viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvého stupňa (§ 213 ods. 1 OSP), prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a pri súčasnom verejnom vyhlásení rozsudku za splnenia podmienok uvedených v § 214 ods. 3 OSP v spojení s § 156 ods. 3 OSP dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa v napadnutej zamietajúcej časti nie je dôvodné a v tejto časti je potrebné rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť a vo vyhovujúcej časti je potrebné jeho odvolanie odmietnuť v súlade s ust. § 218 ods. 1 písm. b/ OSP.

Podľa § 218 ods. 1 písm. b/ OSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré bolo podané niekým, kto na odvolanie nie je oprávnený.

Osobou oprávnenou na podanie odvolania je účastník. Odvolanie však nemôže podať účastník, ktorého návrhu prvostupňový súd plne vyhovel. Jeho odvolanie by nemohlo mať náležitosti, ktoré zákon pre podanie odvolania vyžaduje, a takéhoto účastníka nemožno považovať za oprávnenú osobu.

V danom prípade navrhovateľ napadol rozsudok súdu prvého v celej jeho časti, teda i v časti, v ktorej mu bolo vyhovené, preto v tejto časti, ktorej bolo návrhu navrhovateľa vyhovené t. j. o zaplatenie sumy 879,43 eura spolu s príslušenstvom, odvolanie navrhovateľa odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou.

V ostatnej časti odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, pričom z obsahu spisu zistil, že navrhovateľ sa návrhom domáhal voči odporcovi zaplatenia sumy 1.363,07 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,76 % ročne a náhrady trov konania. Pohľadávka navrhovateľa predstavovala nezaplatenú istinu vo výške 879,43 eura, zmluvný úrok vo výške 395,16 eura, poplatok za výbery z bankomatu vo výške 18,32 eura, zmluvnú pokutu vo výške 24,63 eura, poplatok za zaslanie upomienky vo výške 9,96 eura, sankčný úrok vo výške 5,75 eura, mesačný poplatok za vedenie účtu vo výške 29,81 eura a úrok z omeškania vo výške 0,024 % denne z čiastky 879,43 eura od 13.06.2010 do zaplatenia z titulu poskytnutého úveru z 13.03.2008 a zmluvy o revolvingovom úvere. Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa vyhovel návrhu v časti istiny 879,43 eura spolu s 8,76 % ročným úrokom z omeškania od 13.06.2010 do zaplatenia.

Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom do 31.07.2008, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná, pričom spotrebiteľ dostane jedno vyhotovenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V ods. 2 a 3 citovaného ustanovenia sú upravené náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktoré musí zmluva obsahovať okrem všeobecných náležitostí.

Podľa § 40 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ak úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný.

V danom prípade niet sporu o tom, že 18.03.2008 uzatvorili účastníci konania zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi úver vo výške 25.000,- Sk s tým, že odporca mal úver vrátiť v mesačných splátkach po 1.129,- Sk a bolo dohodnutých 36 splátok, ako aj RPMN. Preto bolo dôvodné na ňu aplikovať právne normy spotrebiteľského práva a to zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase vzniku právneho vzťahu. Súd prvého stupňa v potrebnom rozsahu vykonal dokazovanie, na základe ktorého zistil skutkový stav veci a túto aj správne právne posúdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, využívajúc postup podľa § 219 ods. 2 OSP sa obmedzuje len na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti. Tieto si osvojil, preto ich duplicitne opakovať nebude.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd zvyrazňuje, že ust. § 4 ods. 1 zák. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vyžaduje pre platnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere písomnú formu. V danom prípade si navrhovateľ uplatňoval svoju pohľadávku na základe zmluvy označenej ako úverová zmluva, obsahom ktorej bol záväzok navrhovateľa poskytnúť odporcovi úver vo výške 25.000,- Sk a obsahom záväzku odporcu bola povinnosť poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť v 36 mesačných splátkach po 1.129,- Sk. V dolnej časti úverovej zmluvy veľmi drobným písomnom je uvedené, že klient a spoločnosť navrhovateľa podpisom tejto úverovej zmluvy súčasne uzatvárajú zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru I. čiže zmluvu o RÚ I. a to s úverovým rámcom a s pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutej v hlave 8.9.10.11. a 13. úverových podmienok

spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. Zároveň podpisom tejto zmluvy súčasne uzatvorili aj zmluvu o poskytnutí revolvingového úveru II. , čiže zmluvu o RÚ II. s úverovým rámcom a pravidelnými mesačnými splátkami vo výške dohodnutie v hlave 13. úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. V hlave 9. a 14. zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru sa dohodli aj na poskytnutí revolvingového úveru I. a revolvingového úveru II. na základe ktorej klientovi (odporcovi) vzniká právo na poskytnutie revolvingového úveru, ktorý je oprávnený čerpať opakovane prostredníctvom úverovej karty, za podmienok stanovených v úverových podmienkach. Spoločnosť a klient si dohodli úverový rámec RÚ I. vo výške 15.000,- Sk a RÚ II. taktiež vo výške 15.000,- Sk. Výzvou z 28.05.2010 vyzval navrhovateľ odporcu na zaplatenie dlhu 1.363,07 eura. Z uvedeného vyplýva, že účastníci konania uzatvorili 18.03.2008 jednak zmluvu o úvere individuálne špecifikovanú, pokiaľ ide o poskytnutú výšku úveru, súčasťou ktorej bolo aj uzatvorenie zmluvy o poskytnutí revolvingového úveru I. prostredníctvom úverovej karty za podmienok stanovených v úverových zmluvných podmienkach spoločnosti Home Credit Slovakia a.s. Táto zmluva tvoriaca súčasť zmluvy o úvere je predtlačená a pripravená pre všetkých spotrebiteľov obdobných zmlúv bez možnosti úpravy textu, t. j. bez možnosti ovplyvniť jej obsah. Odporca súčasne jedným a tým istým podpisom na predmetnej listine podpísal aj tú časť predtlaču listiny, ktorá sa týka iného právneho vzťahu a to na poskytnutie revolvingového úveru s rámcom 15.000,- Sk, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti, pretože jeho poskytnutie bude závisieť od toho, či si bude odporca riadne plniť svoje povinnosti vyplývajúce zo zmluvy o úvere a platných právnych predpisov. Podpisom zmluvy z 18.03.2008 nedošlo automaticky k vzniku paralelného úverového vzťahu, vyplývajúceho z revolvingového úveru, pričom vzájomné práva aj povinnosti z tejto zmluvy zanikli splnením pôvodného záväzku zo strany odporcu. Podpisom želanej zmluvy (úverovej) sa konajúca osoba - odporca súčasne podpísal aj pod tú časť textu, ktorá sa týka absolútne iného právneho vzťahu, ktorý mal vzniknúť až v budúcnosti. Z takejto dohody vyplýva, ako správne konštatoval súd prvého stupňa, že na žiadosť zákazníka sa môžu iba v budúcnosti dohodnúť o prípadnom takomto úvere. Ak teda veriteľ týmto spôsobom písomný prísľub splní tým, že niekom požičia peniaze, a za zmluvu o úvere považuje súhlasu s uzavretím zmluvy o revolvingovom úvere bez osobitnej písomnej zmluvy, v ktorej by bol tento záväzkový vzťah individualizovaný so všetkými náležitosťami, ktoré vyžaduje § 4 ods. 1, 2 zák. č. 258/2001 Z. z., nebola dodržaná predpísaná forma, preto je neplatná. Súhlas navrhovateľa z revolvingovým úverom ako jednostranný úkon nie je zmluvou, a ako taký neobsahuje dohodu strán ani o výške úroku z úveru, ani o výške úroku z omeškania, a už vôbec nie ustanovenia o zmluvnej pokute. Preto plnenie, ktoré má odporca vrátiť možno uplatňovať iba z titulu vydania bezdôvodného obohatenia, ako správne konštatoval súd prvého stupňa. Podpísaním úverovej zmluvy, ktorej súčasťou je dojednanie o uzatvorení zmluvy o revolvingovom úvere nedošlo aj k uzatvoreniu zmluvy o revolvingovom spotrebiteľskom úvere, čím je táto zmluva neplatná a navrhovateľ má nárok na vrátenie finančných prostriedkov len z titulu bezdôvodného obohatenia v intenciách ust. § 451 ods. 1, 2 OZ. Samotná neplatnosť vyplýva i z ust. § 40 ods. 1 OZ, podľa ktorého ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Bez písomnej zmluvy neexistovala potom ani dohoda strán o výške úroku z úveru, výške úroku z omeškania ani ustanovenia o zmluvnej pokute, či poplatkoch tak, ako na to správne poukázal súd prvého stupňa. Pokiaľ navrhovateľ namieta, že samotná úverová zmluva obsahuje v písomnej forme všetky konkrétne obsahované náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bez ponúknutia dôkazu o tom sú jeho námietky v tomto smere nedostatočné, pretože, ako je vyššie uvedené, súhlas navrhovateľa s revolvingovým úverom ako jednostranný úkon nie je zmluvou, a ako taký neobsahuje dohodu strán o výške úroku z úveru, o výške úrokov z omeškania a ustanovenia a zmluvnej pokute a iné poplatky, ktoré v návrhu navrhovateľ uplatňoval.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti ako aj v časti náhrady trov konania účastníkov potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP, v spojení s ust. § 142 ods. 1 OSP a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože ich náhradu nepožadoval.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.